Säby kyrkogård

Antikvarisk medverkan i samband med
anläggande av askgravplats

Säby socken i Tranås kommun,
Jönköpings län, Linköpings stift

JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM
Byggnadsvårdsrapport 2015:24
Anders Franzén

Rapport och foto: Anders Franzén
Grafisk mall: Anna Stålhammar
Tryck: Arkitektkopia, Jönköping

Jönköpings läns museum, Box 2133, 550 02 Jönköping
Tel: 036-30 18 00
E-post: info@jkpglm.se
www.jkpglm.se

Utdrag ur tryckta och ajourhållna ekonomiska kartor är återgivna enligt tillstånd:
© Lantmäteriet. Ärende nr MS2007/04833.

© JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM 2015

JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM

A N T I K V A R I S K M E D V E R K A N

1. ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Antikvarisk medverkan Anders Franzén	Rapportförfattare Anders Franzén	Dnr. 208/14	Lst./Kommun dnr. 433-2747-13	Slutbesiktning utförd 2/6 2015
Fastighetsbeteckning/Populärnamn Säby kyrkogård		Beslut enligt ☒ Lagen om kulturminnen m.m. ☐ Förordningen om bidrag till kulturmiljövård ☐ Plan- och bygglagen		
Län Jönköpings län	Kommun Tranås			
Stadsdel/Trakt	Socken/Församling Säby	Fastighetsägare/Adressuppgifter TRANÅS KOMMUN Park- och griftegårdsavdelningen 573 82 TRANÅS		
Ekonomisk karta	Koordinat x	Koordinat y		

2. BAKGRUND (bakgrundsbeskrivning, historik)

3. ÅTGÄRD

Period/år	Arkitekt	Entreprenör/Hantverkare	Byggherre
2014–15	Landskapsgruppen AB/ Monica Sandberg	Egen regi	Tranås kommun

Berörd byggnadsdel	Tillstånd före renovering	Vidtagna åtgärder (med angivande av material, metoder, avvikelser från program)
Platsen nordväst om kyrkobyggnaden	Platsen utgörs inför arbetena av gräsmatta med en enstaka gravsten placerad nära gången som leder till den norra korsarmens ingång.	De delar av gräsmattan som berördes av arbetena togs upp. För att sörja för belysningen drogs nya, ytligt liggande ledningar från kyrkan i befintliga schakt. Kärnan i anläggningen, den cirkulära ytan, byggdes upp med lämpliga bärlager och stenmjöl varvid ytan toppades med krossad Tranås-granit i rödaktig kulör. Genom valet av grusyta kom dess kulör att ansluta väl till angränsande gångar. I den cirkulära ytan placerades tre cirkulära rabatter med två granitpelare i varje. Dessa pelare med halvcirkelformad sektion dekorerades med bladverksdekor på den rundade ytan och försågs med inskriftsplattor av brons på den släta. Rabatterna avgränsades mot det omgivande gruset med stålband. I rabatterna planterades olika lågväxande växter samt placerades två markstrålkastare. Den stora cirkulära grusytan avgränsades mot omgivande gräsmatta utan kantsten. Längs gränsen mot sydost planterades en häck av idegran. I häcken placerades ett nytt elskåp och detta kom att döljas av en stor kruka av metall. Innanför häcken möblerades med två trädgårdssoffor med klassiskt utseende. Två nya träd planterades helt nära askgravplatsen – ett i sydväst och ett i nordost.

		Nordväst om den cirkulära platsen bereddes plats för begravningarna. Varje plats markerades med en stor gatsten försedd med ett nummer. Två nya parklyktor i äldre modell placerades utefter den grusade gången som går i nord-sydlig riktning. En likadan placerades utefter gången mot den norra korsarmen. En ensamliggande gravsten (Kronolänsman Krook med familj) i sekundärt läge flyttades från gräsmattan till en ny plats invid häcken helt nära den norra ingången till kyrkogården.

4. KOMMENTARER (erfarenheter, kritisk granskning)

Den nya askgravplatsen blev ett prydligt tillskott i kyrkogårdsmiljön utan att vara iögonfallande eller förta intrycket av kyrkobyggnaden.

5. BYGGNADSHISTORISKA RÖN / HISTORISKA RÖN (nya upptäckter, datering, ev. kommande publikation)

Dokumentationsmaterialet förvaras i Jönköpings läns museums arkiv

Datum: 2 juni 2015 *Anders Franzén*

Bilaga: Illustrationer

Kyrkogården inför arbetena.

Kyrkogården när arbetena påbörjats.

Den flyttade gravstenens nya placering.

Här har grävningen genomförts och bärlagren läggs.

De stående pelarna är på plats och bärlagren har lagts.

De nya pelarna är på plats och gräsytan skall planeras.

Askgravplatsen vid slutbesiktningen.

Askgravplatsen vid slutbesiktningen.

Askgravplatsen vid slutbesiktningen. På namnplattorna anges de som begravts.

Byggnadsvårdsrapport 2015:24
JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM